

Sägner från Söderåsen

Legends from Söderåsen

Hur Söderåsen kom till;

Det var en gång en jätte som bodde i södra Skåne. Han hade släktingar i Danmark och när han hälsade på dem tog han vägen förbi Helsingborg.

Det var för brett att kliva över, därför ville han göra en bro. Han fyllde en stor säck med jord. Hålet blev Ringsjön.

Med säcken över axeln gick han för att fylla igen sundet. Men det var hål på säcken där bak, och jorden rann ut i en lång vall där han gick fram.

Detta märkte inte jätten, men när han kom fram till Björnekulla tyckte han att säcken kändes lätt och lyfte av den.

Då föll resten av jorden från påsen ner i en stor hög. Bakom honom hade Söderåsen bildats, och där han stod bildades Björnekulla klint

När jätten såg vad som hade hänt blev han så arg att han kastade säcken och det som var kvar i den. Den föll ner vid havet och där bildades Kullaberg.

How the ridge came to be;

Once upon a time a giant lived in southern Scania. He had relatives in Denmark and when he went for a visit, he crossed the sound at Helsingborg.

It was a bit wide and he decided to make a bridge. He filled a big sack with soil. The dug hole became Ringsjön.

With the sack over his shoulder he went to fill the gap in the sound, but the back of the sack had a hole and soil ran out to form a long ridge.

The giant did not notice, but at his arrival at Björnekulla his burden was very much lighter.

He unloaded his sack and the remains spilled out to form Björnekulla klint, behind him the ridge of Söderåsen had formed.

As the giant saw what had happened he was so angry that he threw the sack with its remains away. The sack landed by the coast where Kullaberg formed.

Härsnäs;

nämns 1503 som Hersnes marck. Förleden tros härstamma från ett naturnamn, forndanskans *hærs*, som betyder åskam. Slutleden *-näs* kan betyda höjdsträckning omgiven av sankmarker.

Byn Härsnäs ligger på en höjdsträckning som tidigare var omgiven av våtmarker som senare dikats ut

Häsbäcken nämns första gången 1823. Förleden *hæs* kan betyda hö-stack, men man tror att det här är en sammandragning av namnet på byn Härsnäs, som bäcken passerar.

Härsnäs;

is mentioned in 1503 as Hersnes land. The first part of the word is believed to come from old Danish hærs, which means ridge top. The second part of the word -näs could mean elevated / and surrounded by a marsh.

The village of Härsnäs lies on a ridge that previously was surrounded by wet lands. These have been drained

Häsbäcken was first named in 1823. The first part -hæs could derive from haystack, but it's believed to be a contraction of the name of the village Härsnäs, through which the stream flows.

Odensjön;

är varken en vulkan eller ett meteorit-nedslag — utan en glaciärnisch.

Förr trodde man Odensjön var bottenlös med ett osynligt tillflöde som rann norrut.

Enligt en gammal berättelse ska det vara en förbindelse med kryptan i Lunds domkyrka, men även en förbindelse med Bodensjön.

Det sägs också att Odensjön är en hemvist för Blink och Börta — två jättar som flyttade ner under ytan i Odensjön, för att fly undan alla 12 kyrkor som ringde över bygden.

Lake Oden;

is neither a volcano nor a meteorite impact — it is a glacier niche.

The lake was once thought to be bottomless with an invisible north going inflow.

According to legend the lake has a connection with the crypt in the Dome of Lund, and also connect to Lake Bodensee.

It is also, supposedly, the home of two giants, Blink and Börta, who moved there to escape the sound of about 12 church bells which rang all over the district.

Det berättas även om sjökungen Grim, som levde i ett bergsfäste högst uppe på Söderåsens krön i söder.

Allt var frid och fröjd tills kristna män kom och byggde Herrevadskloster nere på slätten. Grim och hans vänner beslöt sig för att förgöra klostret.

Natten före kom ett eldkors från himlen. Berget skakade och rämnade, Grim och hans kämpar dräptes av en blix. Borgen försvann ner i under-jorden. När allt var över svävade en ängel över Söderåsen och fällde en tår över de förtappade själarna.

På den plats tåren föll sprang en källa upp. Den flödade ymnigt tills vattnet fyllde den avgrund där Grims borg hade sjunkit.

Another tale tells about Grim the King of See, who lived in a mountain stronghold at the top of Söderåsen.

All was well until Christian men came and built a monastery north of the mountain. Grim and his friends decided to destroy the monastery.

The night before the attack a burning cross came from the sky. The mountain shook and crumbled. Grim and his fighters were killed by lightning and the stronghold disappeared underground. When all was calm an angel flew over Söderåsen and shed a tear for the lost souls.

Where the tear drop landed a spring sprung. The water flowed profusely until it had covered all the tracks of Grims stronghold.

Uggleröd;

nämns 1602 som Vglerödt. Man kan tro att namnet härrör från uggla, men uttallet var tidigt (och är lokalt) ularö” - varför man tror att förleden kommer från en form av ulv (varg) som också kunde vara ett mansnamn.

-röd är en vanlig ändelse för röjning i skogsmark. Således Ulvs röjning.

Uggleröd;

is from 1602 in the form of Vglerödt. The spelling might lead you to think about owls, but the pronunciation from early days is ularö, depicting the original form of wolf (ulv/ulf) which also could be a mans name.

-röd is a common ending for a clearing in a forest. Uggleröd therefore is Ulfs clearing.

Skäralid eller Skäret;

Nämns första gången 1493. Förleden *skär-* kommer från forn-svenskans *skær* som betyder ren eller klar.

Skärån har fått namn av platsen och inte på grund av sitt klara vatten. Här härleds namnet nämligen från det fornskånska *skaerv* som betydde stenrös, hög av stenar.

Slutledet *-lid* betyder väg- eller back-sluttning.

Namnet Skäralid för byn är från 1909 och blev allmänt känt när järnvägen byggdes.

Skäralid or Skäret;

is first mentioned in 1493. The first part -skär, comes from the old swedish skær which means clear or pure.

Skärån, the river, got its name from the place, not because of the clear water. Here the name is derived from the old-Scania word skaerv which means a pile or heap of stones.

The ending -lid means road- or hillside

The name of the village Skäralid is from 1909 and became commonly know when the rail road was built.

Kopparhatten;

är nationalparkens högsta punkt. Namnet återfinns från mitten på 1800-talet. Det finns flera förklaringar till namnets ursprung.

Hatt är ett gammalt skånskt ord för en höjd i landskapet. Att det blev Kopparhatten — kan bero på att det är röd gnejsgranit som är huvudbergart i horsten.

Eller så beror det på bokskogens färg på hösten.

Eller så tänker man på de Skånska krigen 1676-1679, där det berättas om en flicka som blev antastad av en soldat. Han befälde henne att ta av sig kläderna, när hon kom till det sista plagget bad hon soldaten att vända sig om. Han vände ryggen till och hon passade på att knuffa honom utför stupet. Hans kopparhjälm blev liggande på hatten.

Någon Kopparbrytning har aldrig skett.

Kopparhatten;

is the highest point in the national park. The name is from the mid 19th century with several explanations for its origin.

Hatt is an old-Scania word for a hill. The reason for naming it Kopparhatten could be the red gneiss-granite which is the main bedrock in the ridge.

Or perhaps the colouring of the Beech leaves in the autumn.

Or maybe you find the answer in the Scanian war 1676—1679 where the tale is told of a girl who encounters a soldier. He commands her to take off her clothes, but before she lets the last garment drop, she asks the soldier to turn around. As he does so, she pushes him over the edge of the cliff. His copper helmet left behind.

There has been no copper mining.

Rårödpågens källa; The spring of the boy from Råröd;

Det var förr i tiden vanligt att barn vallade byns getter, får och kor här i skogarna och branterna.

Once upon time the village children had the chore to herd the village livestock through the forests of Söderåsen.

En gång föll en påg från Råröd ner från klippan ovanför och slog ihjäl sig. När pojken hittades hade en källa sprungit upp ur marken där han låg.

One time a boy from the village of Råröd died when he fell down from the cliff above. Where the boy was found a spring had sprung

Förr vallfärdade folk hit för det goda vattnets skull.

The very good water quality was one reason for people to come to Skärålid.

Råröds förled betyder gränsmärke -röd är en vanlig ändelse för röjning i skogsmark.

*Råröds first part means border/land mark
-röd is a common ending used for a clearing in the woods.*

Råröd är alltså röjningen vid gränsen för den sista gården före gränsen mot Röstånga socken, sedan 1885 även häradsgräns.

Råröd is the clearing at the border of the last farm house before the next district.

Liaspöket;

Den förste torparen på Liakroken kom 1859, den siste torparen flyttade 1925

Torpet heter egentligen Liakroken, men namnet anknyter till den siste torparen.

Det berättas att han blev allt mer lik ett spöke efterhand som han slet ut sig med att bära upp hö och ved från dalgången upp till torpet.

Liaspöket;

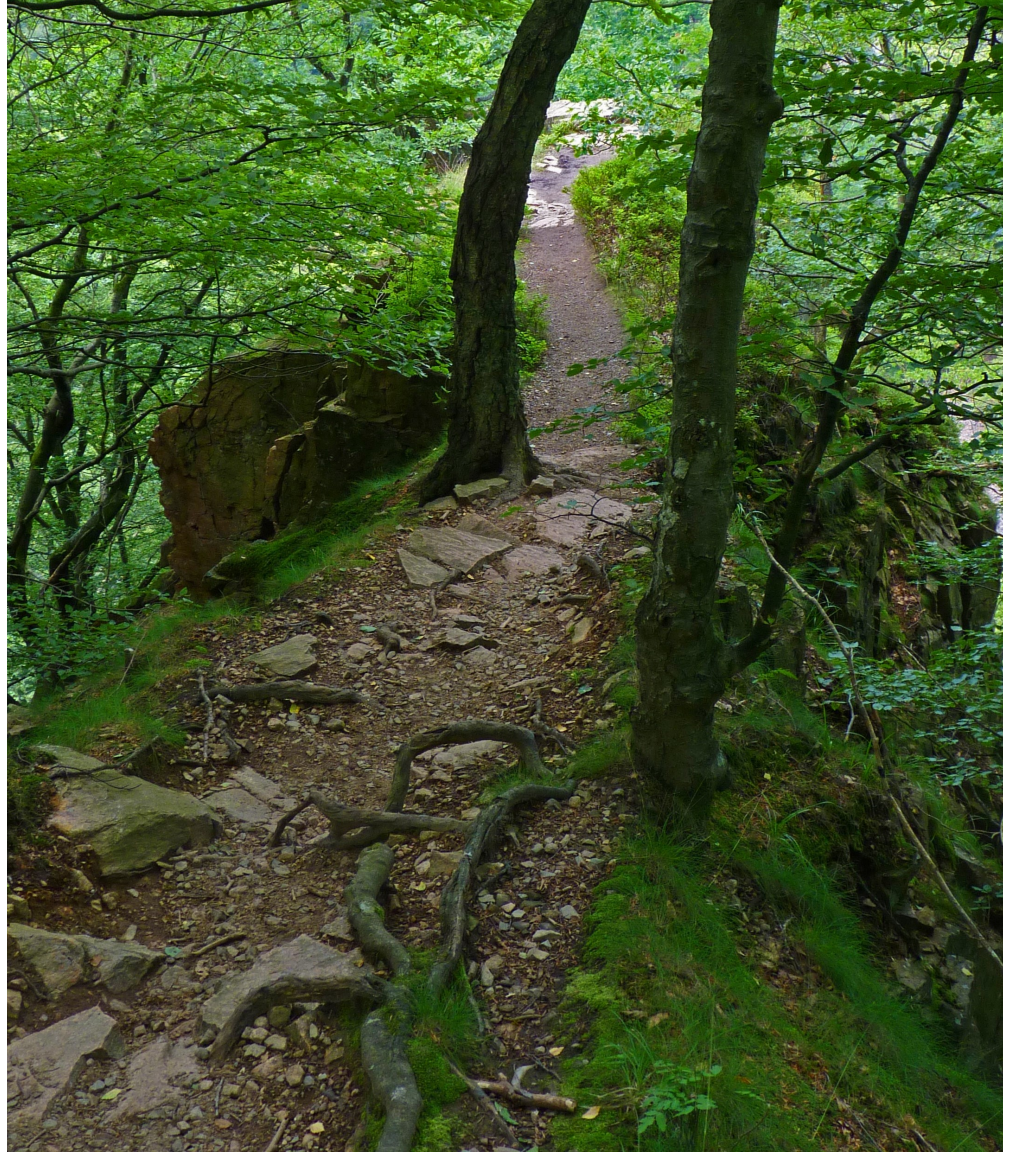
The ghost from Liakroken.

The first crofter at the croft house Liakroken came in 1859, the last crofter moved 1925.

The name of the croft house is Liakroken, but the name Liaspöket, derives from the last crofter.

It is said that he more and more resembled a ghost due to the very hard work of carrying hay and wood from the valley up to the croft house.

Hjortsprånget;

härleds efter en jaktmetod från förr när man drev hjort mot klippavsatsen. Med reträttvägen avstängd tog hjorten ett språng ut från klippan för att undkomma sina förföljare.

Det finns en berättelse, från de Skånska kriget. Svenskarna hade fångat en snapphane-hövding från trakten. Normalt hängdes snapphanarna genast. Denna snapphane-hövding var en ovanligt ståtlig och duktig ryttare, varför han skulle få en chans att rädda livet. Han befalldes att med förbundna ögon rida ut på klippan och vända längst ut. Han klarade det och räddade därmed sitt och hästens liv.

Andra namn är Hjortaknipen eller Hjortasprånget

Hjortsprånget; (Deer leap)

is named after an old hunting method, where you chased the prey towards the cliff, giving it no means to escape but to jump over the edge.

There is a tale from the time of the war of Scania. The Swedes had captured a local Snapphane chief. Normally they were hanged at once, but since this was a good looking and well known horseman it was decided to give him a chance.

To save his and his horses life he had to ride out on Hjortsprånget and back again blindfolded.

He succeeded and could ride home.

